

KOMMUNEREFORMPROSESSEN I GRENLAND

OPPSUMMERING AV TEMADAG I PORSGRUNN DEN 23.3. 2015

Gjennomføringen av temadagen.

I vår kommune ble temadagen gjennomført den 23. mars med bl.a. formannskap, tillitsvalgte, representanter for utvalgte velforeninger, eldreråd, LO, NHO, Kirkens Fellesråd, administrasjonen og andre. I alt var det over 50 deltakere.

Etter innledning fra ordfører, Fylkesmann, prosjektleder og rådmann, ble det gjennomført gruppearbeid, en gruppe for hver av kommunens roller, der status og utfordringer først ble presentert slik de fremgår av offentlig statistikk, hvoretter det ble innledet til diskusjon omkring konkrete problemstillinger for den aktuelle rolle. Utfordringene ble definert og det ble diskutert om rollen bedre kunne ivaretas i en større kommune, og konkret hvilket sammenslåingsalternativ som kunne vært grunnlaget for denne kommunen.

De viktigste funnene fra temadagen.

Gruppe 1. Kommunen som tjenesteyter.

Nøkkeltall viser at Porsgrunn kommune evner sin rolle som leverandør av tjenestene barnehage, grunnskole, pleie og omsorg i hjem og institusjon, sosialtjenester og barnevern, på en tilfredsstillende måte. Virksomhetene har robuste fagmiljøer og kvalifisert personell, samt god tilgang på videre rekruttering. Virksomhetene kan vise til tjenester med helhetlig kvalitet og gode resultater. Undersøkelser viser også god tilfredshet blant brukere. Gjennomgående utfordringer for tjenesteområdene er tidvis tilgang på konkret spisskompetanse, økende ressursbruk og utfordringer knyttet til fremtidig økende etterspørsel.

Nærhet, trygghet og relasjoner mellom brukere, ansatte og kommune er sett som forutsetninger for å levere gode tjenester med helhetlig kvalitet. Virksomhetene vektlegger i dag dessuten interkommunale samarbeid som viktige verktøy for komplekse oppgaver og utvikling. En større kommune ses dermed å ha liten betydning for kommunens rolle som tjenesteleverandør. Gruppen diskuterte dermed ikke sammenslåingsalternativer konkret, men vektla likevel viktigheten av å se hvilke effekter en større robust enhet kan gi til kommunen i form av bredere kompetansemiljøer, ressurser, større utviklingsprosjekter og potensielle oppgaveoverføringer.

Gruppe 2. Kommunen som myndighetsutøver

De virksomhetene som står for myndighetsutøvelse i Porsgrunn (Byutvikling, Barnevernstjenesten og Tjenestekontoret), har robuste fagmiljøer med høy kvalitet og kompetanse. Det er gjennomgående svært få klagesaker, saksbehandlingstiden er kort og brukerundersøkelser viser høy grad av tilfredshet. Internkontrollrutinene er også gode. Fagmiljøene er store nok til å unngå habilitetsproblemer, eventuelt har nabokommunene bistått som settekommune i noen få tilfeller.

De ulike alternativene for kommunesammenslåing vil derfor ha liten betydning for kommunens rolle som myndighetsutøver. Nærhet og dialog mellom kommunen som myndighetsutøver og innbyggerne er viktig. Dette **kan** bli en utfordring hvis kommunen blir for stor.

I tillegg til 0-alternativet (ingen sammenslåinger) og regionkommune-alternativet (6 kommuner) mener gruppen at følgende alternativ bør utredes:

Kystkommunen Porsgrunn, Bamble og eventuelt Kragerø. Dialog med Larvik bør også innledes.

Gruppe 3. Kommunen som samfunnsutvikler.

Effektiv organisering og god håndtering av arbeid med samfunnsutvikling er avgjørende for framtida til regionen. Det var enighet i gruppa om at det er behov for å ivareta samfunnsutviklingsrolla i utvidet fellesskap, og at det er viktig å fokusere på nærings- og befolkningsutvikling.

Videreutvikling og styrking av samspeilet og samarbeidet mellom selvstendige kommuner ble nevnt som en måte å organisere samfunnsutviklingsrolla på.

De fleste innleggene tok likevel til orde for et sammenslåingsalternativ bestående av minst Skien, Porsgrunn og Bamble kommune, og helst med alle seks Grenlands-kommunene. Det ble understreket at den nye kommunen må tilfredsstillе kriteriene for å bli betraktet som en storby-II kommune. Dette ble sett som viktig for å kunne konkurrere om nye oppgaver fra staten, men også for å etablere sterkere bånd til statlige myndigheter. Andre argumenter handlet om behovet for å etablere en kommune med felles bo og arbeidsmarked (et funksjonelt samfunnsutviklingsområde), og om at en storkommune bedre kan håndtere konkurransesituasjonen mellom regioner og utvikle internasjonal slagkraft.

Gruppa ønsker å utrede et null-alternativ (kommunestruktur som i dag) og et regionkommunealternativ (med alle kommunene). Som mellomalternativ ble det argumentert sterkest for utredning av det alternativet som er framstilt som «Grenland-grenland» og «Vestmar-alternativet».

Gruppe 4. Kommunen som demokratisk arena.

Lokaldemokratiet er velorganisert i dag og fungerer etter intensjonen. Porsgrunn kommune fremstår som veldrevet og samspeilet mellom politisk miljø og administrasjonen er godt. Kommunen har velfungerende velforeninger og felles forum som er gode bidragsytere i politiske prosesser.

Valgdeltagelsen er noe under landsgjennomsnittet, og dette er en kime til bekymring. Det bør arbeides med å øke valgdeltagelse frem mot kommunevalget til høsten. Rekruttering til de politiske partier kunne vært bedre. Det er vanskelig å få folk til å stille på listene. Det må rekrutteres bredt og vi må fokusere på hele spekteret fra 16-17 åringer via unge foreldre til godt voksne som har tid til å engasjere seg i politikken.

Gruppen vurderte flere scenarier for endring av kommunestrukturen i regionen. Tre alternative modeller bør utredes. Nullalternativet hvor det ikke blir noen endring bør utredes selv om det er lite sannsynlig at dette gjennomføres. Det andre ytterpunktet med en stor Grenland bestående av alle seks kommuner bør også utredes. Dette kan bli en krevende modell hvor en sannsynligvis må etablere bydelsutvalg. Det siste alternativet som gruppen fant interessant er en ny kommune bestående av Bamble og Porsgrunn.

Oppsummering fra temamøtet i Porsgrunn.

Som ventet viste gruppearbeidene på området tjenesteutøvelse og myndighetsutøvelse, ingen store utfordringer på de viktigste problemstillinger til drøfting som kompetanse, rekruttering, kvalitet, resultater fra statlige tilsyn og annet, som kan gi grunnlag for å vurdere kommunesammenslåingsmodeller. Porsgrunn har gode og stabile fagmiljøer på disse områdene. Gruppen for myndighetsutøvelse har likevel, på mer fritt grunnlag, foreslått noen modeller.

Det samme har demokratigruppa, men klarest i sine anbefalinger var samfunnsutviklingsgruppa, som forventet.

Under oppsummeringen ble det enighet om følgende kommunesammenslåingsalternativ til videre vurdering:

1. Status quo. Seks kommuner som nå.
2. Regionkommunen. Alle seks kommunene sammenslått.
3. Et mulig mellomalternativ. Enten kystgrenland med Porsgrunn, Bamble, Kragerø og tilsvarende innlandsgrenland med Siljan, Skien, Drangedal. Eller Vestmargrenland med Drangedal, Kragerø og Grenlandgrenland med Siljan, Skien Porsgrunn Bamble. Her ble det foreslått å stille de politiske representantene fritt under diskusjonen på Grenlandsrådet den 9. og 10. april. Enighet her er en stor fordel med tanke på framdrift og videre arbeid.